

DAROVITI I DIDAKTIČKA KULTURA

Doc. dr. sc. Ante Kolak
Sveučilište u Zagrebu - Filozofski fakultet
Odsjek za pedagogiju

Vršac, 2015.

Obrazovanje darovitih i kvaliteta škole

- ▶ određenja kvalitete škole
- ▶ uvođenja inovacija
- ▶ utvrđivanja svojstava uspješnih škola
- ▶ izgradnju školske kulture kao ključnog čimbenika pozitivnih promjena

Kultura škole

- ▶ relativno trajna kvaliteta školske sredine koja utječe na ponašanje njezinih članova i tako određuje sveukupnost načina življenja škole
- ▶ pokretna, kružeća, lutajuća, napinjujuća i utopljenička škola

Konkretizacija kulture škole

- ▶ Pedagoška kultura
- ▶ Specifična školska kultura
- ▶ Kultura odnosa
- ▶ Didaktička kultura

Tradicionalna i suvremena didaktička kultura

- ▶ didaktika u krizi; proturječnosti
- ▶ vidljive vrijednosti tradicijskog kompleksa i nedemokracije
- ▶ nepovezanosti didaktičke teorije i prakse
- ▶ znakovita otpornost na promjene

Zahtjevi obrazovanja darovitih

- ▶ veliki zahtjevi
- ▶ znanja darovitih učenika -važno polazište pri oblikovanju nastave
- ▶ razvijena kultura mišljenja
- ▶ učenik -kritički suistraživač
- ▶ učenikove emocionalne reakcije

Što kažu istraživanja?

- ▶ emocije utječu na učenje i poučavanje
- ▶ učenici su uspješniji u nastavnim aktivnostima u kojima osjećaju radost i ugodu za razliku od dosade
- ▶ emocionalno privlačniji sadržaj dugoročnije se pamti i učenici im se studioznije posvećuju
- ▶ učenici s više negativnih emocija prema školi imaju i niži školski uspjeh
- ▶ na emocionalne reakcije učenika utječe osobna povijest odnosa prema različitim predmetnim sadržajima

Dosada

- ▶ je vrsta frustracije koju daroviti učenik doživljava u onoj nastavnoj situaciji za koju procjenjuju da mu ne nudi mogućnost zadovoljenja bilo koje želje
- ▶ institucije; adolescentska problematika
- ▶ vrste dosade: situacijska, strukturalna
- ▶ mikroponašanje učenika; agitacija
- ▶ 2 vrste reakcije: povlačenje, utjecaj na promjenu

Zavist

▶ učenik osjeća zavist kada procjenjuje da neki drugi učenik ima neku vrijednost na koju taj učenik polaže isto ili veće pravo

▶ Vrste zavisti:

1. materijalna baza
2. počasti
3. sposobnosti
4. kvaliteta (ljepota, snaga, inteligencija)

▶ konstruktivna zavisti - tuđi uspjeh ne znači i vlastiti neuspjeh

▶ potiskivanje zavisti

▶ zabranjena emocionalna reakcija

Humana nastava

- ▶ zahtjev za humanom nastavom
- ▶ kritički odnos prema postojećem obrazovnom procesu
- ▶ povijesna istrošenost, nesuvremenost, zatvorenost za buduće

Što nastavu čini humanom?

- ▶ kurikulum
- ▶ udžbenici
- ▶ nastavne strategije, metode i postupci
- ▶ nastavna sredstva i pomagala
- ▶ školski prostor i njegova oprema
- ▶ organizacija djelatnosti
- ▶ oni koji obrazuju ili oni koje se obrazuje

Osobna didaktička kultura učitelja

- ▶ mentalni model
- ▶ vrijednosti i stajališta koji oblikuju percepciju i razumijevanje odgojno-obrazovnog procesa
- ▶ proces promjena
- ▶ upoznavanje vlastitih vrijednosti, uvjerenja i stajališta
- ▶ agresivnost i/ili dosada, frustriranost i pretjerana osjetljivost te monopoliziranje odraslih

- ▶ kultura virtualnog obrazovanja
- ▶ kulturu otvorenih izvora znanja
- ▶ kompetencijski pristup obrazovanju
- ▶ osobne mogućnosti razvoja
- ▶ inicijalna dijagnostika učenika
- ▶ izazovi – etiketiranja, favoriziranja, dijagnosticiranja kulturno različitih učenika, izazovi rodne tipizacije darovitosti

Područja školskog života

- ▶ sveukupan stav škole i motivacija za učenje
- ▶ kvalitete i kompetencije učitelja
- ▶ školska pravila i razredna disciplina
- ▶ solidarnost razreda kao društvene skupine
- ▶ arhitektonski, estetski i higijenski vidovi škole

- ▶ odgojno-obrazovna građevina prenosi ideju
 - ▶ unutarnji dizajn škole konstruira i oblikuje iskustva i odnose
 - ▶ građevine imaju moć da prenose poruke o poželjnim društvenim obrascima ponašanja
-
- ▶ održanje visoke razine zanimanja za nastavni proces
 - ▶ smanjenje stresa i stupanja dosade i pasivnost
 - ▶ poboljšanje ishoda učenja i stimulacija učeničkog razvoja

Regionalne razlike

- ▶ ISTRA I PRIMORJE visoko na faktoru egalitarnosti
- ▶ SZ HR visoko na faktoru demokratičnosti, nisko po egalitarnosti
- ▶ SLAVONIJA I BARANJA visoko su na faktoru tradicionalizma
- ▶ DALMACIJA nisko na faktoru tradicionalizma

Geografske razlike

- ▶ FILIPINI marljivost i poslušnost
- ▶ SAD nezavisnost u razmišljanju, smisao za humor i radoznalost
- ▶ NJEMAČKA iskrenost
- ▶ GRČKA energičnost
- ▶ INDIJA izvršava obaveze na vrijeme

HVALA NA POZORNOSTI

akolak@ffzg.hr